OIKEUSMINISTERIÖ

MUISTIO

Lainvalmisteluosasto

3.4.2017

LsN Maarit Leppänen
LsS Liisa Ojala

Eduskunnan lakivaliokunnalle

Hallituksen esitys HE 24/2017 vp eduskunnalle laeiksi eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä ja eurooppalaisesta maksamismääräysmenettelystä annettujen lakien sekä tuomioistuinmaksulain 2 §:n muuttamisesta

1. Esityksen taustasta ja tarpeellisuudesta

EU:n vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä ja maksamismääräysmenettelystä annetuilla asetuksilla on luotu vaihtoehtoiset menettelyt sovellettavaksi rajat ylittävissä tapauksissa, joissa vaatimus on joko arvoltaan vähäinen tai riitauttamaton. Menettelyjen tarkoituksena on ollut yksinkertaistaa ja nopeuttaa menettelyä rajat ylittävissä asioissa sekä alentaa kuluja. Asetuksia on sovellettu vuodesta 2009 lukien.

Koska asetusten menettelysäännökset eivät ole tyhjentävät, on Suomessa säädetty asetuksia täydentävät kansalliset lait eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä ja eurooppalaisesta maksamismääräysmenettelystä.

Nyt asetuksiin on tehty muutoksia, jotka tulevat sovellettaviksi 14 päivänä heinäkuuta 2017. Muutoksilla pyritään edistämään vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan asetuksen käyttöä jäsenvaltioissa, koska asetuksen käyttö on jäänyt vähäiseksi. Asetuksen soveltamisalaa on esimerkiksi laajennettu siten, että menettelyssä käsiteltävän vaatimuksen arvon yläraja on koro-

Käyntiosoite	Postiosoite	Puhelin	Faksi	Sähköpostiosoite
Eteläesplanadi 10 HELSINKI	PL 25 00023 VALTIONEUVOSTO	02951 6001	09 1606 7730	oikeusministerio@om.fi

tettu 2 000 eurosta 5 000 euroon. Lisäksi asetusten säännökset tuomion uudelleen tutkimisesta on yhdenmukaistettu.

Asetuksiin tehdyt muutokset edellyttävät tehtäväksi vähäisiä muutoksia asetuksia täydentävään lainsäädäntöön. Muutosehdotukset ovat vaikutuksiltaan teknisiä, eikä niillä ole itsenäisiä, asetuksista riippumattomia vaikutuksia.

2. Esityksen sisältö

Esityksessä ehdotetaan, että eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä ja eurooppalaisesta maksamismääräysmenettelystä annettuihin lakeihin sisällytettäisiin menettelysäännös tuomion uudelleen tutkimisesta poikkeustapauksissa.

Tuomion uudelleentutkimisen edellytyksistä säädetään asetuksissa. Kansallisessa laissa ei ole kuitenkaan täydentäviä menettelysäännöksiä, koska ennen muutoksia vähäisiä vaatimuksia koskevassa menettelyssä kyse on tältä osin ollut vähimmäistason sääntelystä. Jotta sääntely olisi yhtenäistä, ehdotetaan vastaava menettelysäännös otettavaksi kumpaakin menettelyä koskevaan lakiin.

Pykälissä säädettäisiin toimivaltaisesta tuomioistuimesta ja pyynnön tutkimisessa noudatettavasta menettelystä. Koska vähäisiä vaatimuksia koskevaan tuomioon on mahdollista hakea muutosta tavanomaisin muutoksenhakukeinoin, pyyntö vähäistä vaatimusta koskevan tuomion uudelleen tutkimisesta käsiteltäisiin siinä tuomioistuimessa, joka on antanut lainvoimaiseksi jääneen tuomion. Puolestaan pyyntö maksamismääräyksen uudelleen tutkimisesta käsiteltäisiin Helsingin käräjäoikeudessa, joka ainoana tuomioistuimena käsittelee eurooppalaisia maksamismääräyksiä Suomessa. Pyynnön tutkimisessa noudatettaisiin ylimääräiseen muutoksenhakuun sovellettavaa menettelyä.

Lisäksi laissa säädettäisiin asetukseen tehdyn muutoksen mukaisesti siitä, miten maksamismääräysmenettelyssä vireille laitetun asian käsittely jatkuisi silloin, kun se siirretään vastineen johdosta käsiteltäväksi vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä. Voimassa olevassa laissa on säännös asian käsittelyn siirtämisestä oikeudenkäymiskaaren mukaisen riita-asian oikeudenkäyntimenettelyyn.

Edelleen tuomioistuinmaksulakiin ehdotetaan tehtäväksi täsmennys asetuksissa säädetyissä menettelyissä perittävistä oikeudenkäyntimaksuista. Asian käsittelystä muutoksenhakuasteessa perittäisiin oikeudenkäyntimaksu kuten kansallisessa menettelyssä vireille tulleissa riita-asioissa.